

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

325 -

D I K T E R

AF

LENNART HENNINGS

[H. G. van Berg]

STOCKHOLM
HUGO GEBERS FÖRLAG.

DIKTER

AF

LENNART HENNINGS.

STOCKHOLM
HUGO GEBERS FÖRLAG.

DIKTER

STOCKHOLM,
ISAAC MARCUS' BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG
1900.

TILL

MIN MODER

THE
LIBRARY OF THE
MUSEUM OF COMPARATIVE ZOOLOGY
AT HARVARD UNIVERSITY
CAMBRIDGE, MASS.

Sigyn.

I.

» **S**igyn, jag är Loke
och jag söker dig,
jag den tröslöst kloke
som går tröslös stig
söker mot en hamn
och den bär ditt namn.

Sigyn, jag är korad
till en olyckslott.
Jag blir aldrig dårad
till att hoppas blott.
Jag vet af mitt öde
som de redan döde.

Född till strid mot asar
jag ej hvila får,
förrän världen rasar
och i eld förgår.
Jag är stridens lif.
Sigyn, blif mitt vif!

Jag kan inget ge dig
som af solljus är,
men jag måste be dig:
kom och blif mig när!
Då skall lycka ske mig.
Annars ve mig, ve mig!

Sigyn, du är styrka,
Sigyn, du är mod.
Finge dig jag dyrka
som är mild och god,
kraft jag vunne, fälde
kanske asars välde.“

II.

"Mina tankar ila
från den strid jag stridt.
Låt mitt hufvud hvila
lutadt intill ditt!

Fast du inte fattar
hvarför striden står,
vet jag att du skattar
likväl mina sår.

Att du ville smycka
gudahatarns bo
det ger kämpen lycka,
det ger tviflarn tro.

Alla kräfva af mig,
jag åt alla ger.
Du allenast gaf mig
makt att gifva mer,

ty du var åt strömmen
källans vattusprång,
du var lyckodrämmen
i min olyckssång.“

III.

Till Odens stol går en kvinna fram:
“säg, hvar har du Loke gömt,
du asarnas förste, som afundsam
er barndomsvänskap har glömt?“

Då svarar Oden: “för tusen brott
mot gudars och människors rätt,
för svek i stort och för lögn i smått
för uppror emot vår ätt,

för trots mot mig och asarnas makt,
som evinnerligt världen styr,
vi Loke i länkar på Lyngve lagt,
till dess att Ragnarök gryr.“

Då svarar Brage: "en hvässad brant
inunder hans länder står.
Två skarpa hållar ställda på kant
ge axlar och knäveck sår."

Då svarar Skade: "för Valands skull,
som svekligt han grof en grift,
jag fäst en huggorm af etter full
att spy i hans mun sitt gift."

Då svarar Tor: "från ulfven jag slog,
som ägde Loke till far,
ett blodigt knippe af tarmar jag tog
och fadern vid klippan band kvar."

Och kvinnan säger: "så låt mig få gå
att dela hans pinade lif.
Det är min rätt som jag ber att få,
ty jag är Sigyn, hans vif."

IV.

“Du är ej öfvergifven,
min make, jag är här.
Du är ej ensam blifven,
jag sitter dig ju när.

Mot ormen vill jag hålla
till skydd ett musselskal,
att giftet ej må vålla
ditt kvalda sinne kval.

Jag kan ej såren hela
som fjättern färska skär,
men troget kan jag dela
det lidande du bär.

Min kärlek skall dig bädda
på själfva klippan mjukt,
ditt lifsmod skall den rädda,
när smärtan slår det sjukt.

Min ro den skall förjaga
den brand som tär din själ.
Tills himlarna sig daga,
jag vakar för ditt väl.

För dig som måste bida
jag fyller väntans tid,
tills åter du får strida
och Ragnarök tar vid.“

Asgårdsridten.

Det är främmande, likgiltigt allt
som när stjärnskott i natten tumla.
Mitt öga vill blunda, mitt sinne är kallt,
men jag lyssnar till furor, som mumla.
Kryp tätt till min axel, min flicka,
låt mig brädda din själ med förakt
för hvad ödena kunna oss skieka.
Jag försmår att vid lyckan stå vakt.
Med dig vid mitt bröst har jag makt,
från din mun fick jag lyckan dricka —
hvad bryr mig så nornornas kyss?

Hör du suset i furorna stiga?
 Det är starkare nu än nyss.
 Och markerna bäfva och tiga.
 Det tar till. Det blir storm. Åh, lyss,
 det är trollmän, som brottas och kriga,
 det är väldiga makter i fäjd,
 det är galdrar, som gnissla och dåna.
 Öfver skogar och slätter som blåna,
 kring all Midgårds tusenmilsnäjd
 går en skälfning af stridande säjd.

Det är främmande, likgiltigt allt,
 när du sitter som nu vid min sida.
 Mitt öga vill blunda, mitt sinne är kallt
 för hur furorna mumla och kvida.
 Är det andar som pinas och lida?
 Är det hotfulla väsen, som hemskt storma an,
 som förbittrade samlats att strida?
 Är det lågor af eld, som aldrig förbrann?
 Hur som helst — det är främmande, likgil-
 tigt allt,
 och jag lyssnar med motvilligt öra
 till det växande dånet, som vindarna föra.

Hå se, där for det en skugg-gestalt
på jagande fåle hän genom rymden.
Hans blickar gnistrade. Andra jaga
i spåren efter. Som vildmörka moln
af ljungeldar klyfvas i fräsande snitt
deras ögon lysa ur mantlarnas mörker,
och alla söka sig hän mot mitt.
Kryp tätt till min axel, min flicka!
För oss drar den fram i natten
de gamla sagornas asgårdsridt.

Betvinga den skälvande bloden!
Att hota oss blott de förmå.
Ser du, där rider spjutväpnad Oden
som en våldsman mulen och grå.
Där är Tor, den åskande vreden,
och Ull med sitt knifhvassa smil.
Och bakom dem det myllrar på heden
af hammare, kastspjut och pil.
Det är ham vid ham,
som susar där fram
och furorna böjas och slitas.
Det går storm öfver landen
och det suckar ur jordens djup.

Du min älskade flicka,
mitt sinne är gladt åt ditt mod.
Låt gudarna skrämmande blicka,
hur än det isar din blod.
När stormvildt de öfver oss fara,
de ryta befallningar ner.
Så skola vi säga och svara
deras tjutande mörkmannaskara
de ord oss natten ger:

Asgårdsridt af asagudar,
skynda bort till nattmörkt mål!
Bort med era svarta skrudar,
bort med era kalla stål!
Ej vi lyda det ni bjuda,
ej till Asgård ryckas med.
Andra våra löften ljuda
och en annan är vår led.

Oss det lyckoriket hägnar,
dit ej stridsguds värde når.
Hemgårdshäggens krona rägnar
öfver oss sin blomstervår.

Samma oro, som er jagar
engång våra sinnen bränt.
Det var forna, mörka dagar,
innan lyckans under händt.

Nu är tomhet allt det andra.
Asgårdsridten drar förbi,
Stormen stillnar. Molnen vandra.
Flicka, hvarför dröja vi?
Ensamheten lockar gömdast.
Lifvet är blott jag och du.
Och af allt vi glömt är glömdast
världen som vi lämnat nu.

Spelman Stigs smådevisa om frun
på Pintorp.

(Ur »Signe Clerck.»)

Du hycklerska, du hycklerska
af mildt, försonligt mod,
förtryckerska, förtryckerska
af eget kött och blod,
väl är du fru på Pintorps gård,
men räds min hämnd ändå,
fast du är spotsk och styf och hård,
dock hämnaden kan dig nå.

Din dotter är det käraste
jag vet på denna jord,
den vänaste, den skäraste
som är af öga spord,
och hon får gå som piga böjd,
allt tungt är hennes lott
och henne vägras lön och fröjd
af hat och ondo blott.

Du väcker henne rånande
all sömnens kraft och ro,
du eggas henne hånande
med sting af ilskans klo.
I vakor släckes ögats brand
och ständigt släp och slit
har nu gjort ful och grof den hand
som förr var drottninghvit.

All hennes glädje mördar du
för snikenhetens skull,
all hennes ungdom skördar du
i lystnad efter gull.

Hon är en bräckt och bruten blom,
fast bara nitton år,
en skämd och skymfad hälgedom
för fägring och för vår.

Men vänta du, men vänta du,
du känner spelman Stig,
allt gäldas skall med ränta, du,
när jag dig säger krig.
Härnäst all ungdom i vår bygd
har samlat sig till dans,
men hon hålls kvar vid bak och brygd
liksom hos fattigmans,

då ropar jag på männerna,
de följa med mig hit,
de djärfva ungdomsvännerna;
du står af rädsla hvit.
Vi rycka dig från högstoln ned
och slå ditt dåd med hån.
När sist vi gå, hon följer med
för alltid härifrån.

Hon smyckar vänt med rosorna
ett hem åt spelman Stig.
Och jag skall länka kosorna
för alltid fjärran dig.
Men du skall torka liksom hö,
skall skys som räf och lo
och skall i hat och armod dö.
Men vi i lycka bo.

Jakten.

Af svarta varsel är luften full,
det sjunger underligt doft öfver heden.
I väster står himmelen blek som gull.
En mattblå rök simmar bort ifrån sveden.
Allt ligger så väntande stilla,
ett rike, som frosten signar till sömns. —
Se där, är den synen en villa,
är gestalten en svikande dröms?
En skimrande fjäril, hvars vingar
nå högt öfver susande fur
kring heden i flykt sig svingar,
den förföljs af ett jämrande djur

med det klumpiga hufvut hos hunden
och den ringlande snokens kropp.
Vid en rasslande kedja bunden
den fåfängt kastar sig opp
mot den spöklika fjäriln, som jagas
kring heden rundt fur och gran.
Ur markerna hviskas och klagas
af väsen, som äro en sagas:
se, se, det är Psyke och Pan!

Ben - Oni.

Det växer rosor på rutan:
decembers hvitaste is.

Och stormen knäpper på lutan
på nordans vanliga vis.

Därute är kallt och kulet,
snön kyler dig sträf och hvit.

Men det vänder sig, lyckohjulet,
om bara du hittar hit.

Från sofvande skogar för med dig
en saga på barrdoft rik,
och låt oss ej längre be dig
att lyfta dess förlåts flick!
Se här, det är rum vid brasan,
flytta in din syn i dess glöd!
Dess kol äro svarta som fasan,
som jublet dess låga är röd.

Vi lyssna. — Det började skymma,
en dag andats ut sin själ.
Då smögo sig bort för att rymma
från husbond trälinna och träl.
De sprungo i gnagande oro,
till skogs från gården det bar.
Förtviflade, vilda de voro,
ett brunhyadt, sydländskt par.

I drifvorna funno de gångar
som trampats vid dagens jakt:
tre stackars pinade fångar,
som i fängelse åter man lagt.

De hörde furorna hviska
därofvän i gungande hvalf.
För minnet af fogdens piska
än huden i rädsla skalf.

Men kölden isade tåren,
och bäfvan släppte ej tag.
"Se tillbaks, är blodhund i spåren?
Fly ensam! Min kraft är för svag!"
"Nej, allt är stilla bakom oss. —
För räddning flydde jag ej.
Visst ödet har omsorg om oss
och räddar ej mig utan dig."

Allt tätare tyngde kvällen,
allt fjärmare flykten dref.
"Min kära, bind bättre fällen,
det kyler på skogsstig och klef."
Ikring de flyende båda
låg öde tiomilsskog.
"Jag orkar ej... Lyss och skåda,
är här inte säkert nog?"

De vågade sakta stegen
och lyddes till skogens sus:
"O, här är trälen sin egen!
Se, mörkret lyftes af ljus!
Min käraste, mulna granar
bli pinjer i solskensbrand
och under dem ögat anar
vårt fjärran fädernesland."

"Hör hit — där sluttningen stupar
mot gladet och skogen är fälld,
det ljuder som sång ur strupar
från töcknig skymnande dæld.
Där sitter kring kokande gryta
ett lag af de våra förvisst.
Med oss sitt bröd de nog bryta,
det är så länge sen sist."

"Jag känner igen deras röster,
det är vänner och fränder ju."
"Och se mot ljusnande öster,
där stiger gryningen nu!"

“Du käre, göm mig för ljuset!
Så snart vår vandring tog slut!
Där ligger ju fädernehuset
som innan kriget bröt ut.“

Hon började skaka och snyfta,
föll i snön vid hans fot omkull,
Han bar henne fram till en klyfta
för slitande vindens skull.
Mot ljusa syner hon fördes,
i ångest och smärta hon log.
När nattens täckelse rördes
gaf hon lif åt ett barn och dog.

Han lyfte mot skyn den lille:
“Ben-Oni ditt namn skall bli.
Du döda, vi gingo ej ville,
vår son han föddes oss fri.
För hvarandra vi led, du kära,
allt ondt till kropp och själ,
blott det var för mycket att bära
att han skulle födas oss träl.

Ben-Oni, få äro väl fjäten
som än jag orkar att gå,
och snart skall jag hvila förgäten
där du skall slumra också.
Men fri skall du dö vid min sida,
som fri min käraste dog.
Och fritt våra andar rida
till hemmets eviga skog.“

På släde.

Fj lyste det klarare månsken en natt
på hvitare drifvors snö.

Och aldrig gledo väl medar så gladt
sin kos på en sofvande sjö.

Vi komma, vi unga,
som vindarnas sus,
vi skratta, vi sjunga
i stjärnornas ljus.

Framåt, å framåt genom sofvande natt
på medar som glida gladt!

Från leken och dansen kommer vår färd,
till lek och till dans den far.

I skog och på slätt där sofver en värld
så tungt som om lif den ej har.

Se skuggorna tunga
kring gran och kring fur!

Sjusofvarnas klunga
den sluppo vi ur.

Framåt, å framåt på vår nattliga färd,
framåt genom sofvande värld!

Framåt, å framåt genom nätter och år
på jakt efter lyckans skatt!

En klagande vind sopar snö i vårt spår.
I målet får ingen fatt.

Vi unga bli gamla
och längta till sömn.

Det lilla vi samla
är minne och dröm.

Framåt, å framåt genom nätter och år,
framåt innan sömnen oss når!

Hem.

Det bullrar på porten. Se åt hvem det
är!

— En häst som er väntar. Tom sadel han
bär. —

En häst som mig väntar? Nå godt, jag
far bort,
det gör väl min sömnlösa natt mera kort.

Så sträcka vi ut öfver viddernas snö.
Svart djupnar skogen och svart glimmar sjö.
Till sist ser jag kyrktorn och slott i en stad.
Där var det mitt hem bakom lindarnas rad.

Mitt hem. Hvarför vandra då främlingar där?
Ett gissel gif hit! Genom luften det skär.
Bort, hedningar, bort från mitt heliga land,
jag, korsfararn, sagt. Jag bär hämnd i
min hand.

De rädas, de flykta. Mitt hem, du är fritt.
Själff evigt jag binds af den länk du mig smidt.
För länge i främlingars länder jag dröjt,
för lamt sina vingar min längtan har höjt.

Nu fånga mig hvila och frid i hvar vrå.
Då komma likt flingor från himmelens blå
de tankar jag mist och de drömmar jag glömt,
att hela den saknad mitt sinne har gömt.

De drömmar jag glömt och de tankar jag mist,
Sist ägde jag dem då jag dvaldes här sist.
Sen växlande bilder haft makt i min tro,
hos dem jag nu lägger mitt hufvud till ro.

Men himmelen ljusnar och stjärnorna fly
och dagningen stiger och rymderna gry.
Min fåle vill åter. Farväl då! — Sträck ut!
Vår väg är så lång, ej ser öga dess slut.

Så sträcka vi ut öfver viddernas snö.
Svart djupnar skogen och svart glimmar sjö. —
Mitt hem tar emot mig, så visshet mig nått
att hvad jag än brutit har tillgift jag fått.

Nödvändighet.

I tätaste vassen det gömdes ett bo.
Af ingen det hittades utom af dem
som kallade bot sitt hem.
För blickar och vindar det låg i ro,
tills stormen en dag rök det loss och bar
fram
det duniga redet på flodvågens kam.

I bot satt en unge. Han stirrade skrämnd
 på vattnen som svallade vilda och grå,
 och rysande hörde han stormen slå
 sin dånande harpa till molltoner stämd.
 Hans fäste kastades dansande hän
 mellan frasande skum och grenar af trän
 och maktlös och bäfvande kröp han ihop.

Öfver vattnet klingade höga rop:
 lyft vingarna, barn! Kom tillbaks till oss
 gamla!

Vårt näste ryckts bort. Till ett nytt vi samla
 af nya stickor och strån och flarn.
 Flyg tillbaks till oss gamla! Lyft vingarna
 barn!

Nog hör väl ungen hvad röster sig höjt?
 Han blickar ikring sig skrämselögdt.
 Som förlamad mot nästet han vingarna trycker.
 Och högre slår sjön och i våldsamma nycker
 sitt byte mot djupen stormvinden rycker.

Bessemerblåsning.

Nu mörknar kvällen alltmera svart
och tyngre hörs forsens dån.
Du går i tankar och vet knappt hvart,
du grubblets tigande son.
Följ med, gå till hyttorna ner,
följ med och se och hör
hur bessemerblåsningen sker!

Med ro som inget stör
hvar ligger den dal och drömmar,
där ängslan aldrig en knoppning förstör,
där blomningen aldrig gömmer
ett framtidslöfte om vardande frukt
som först dess död skall lösa?
Den rika mäktar att slösa,
och njugghet är armodets lott,
men hvar finns hvila i öfvermått
som kan våra skålar till bräddarna ösa?
Du grubblar och du tiger
vid alla mina frågor.
Se dit där lågan stiger
mot nattens svarta sky!
Där tändas nya lågor
och vilda gnistor fly.
Se dit, ty där är målet
och det är dit jag vill.
Där är det rum där stålet
i eld och dån blir till.

Ur grufvorna hämtas den gråa malm
som förs öfver bergen hit
att kastas i eld tills den brinner som halm
och smältes flytande hvit.

Nyss låg den därnere i glömska och död,
i lager som tungt på hvarandra sig häfde
och tryckte och kväfde.

Nu lyfts den i lågor och frigörs i glöd. —
Var inte slummern i jorden god
eller rinner i malmens ådror blod
som lockar den opp i lifvet?
Eller vardt det för roskull gifvet?

Ni jordens innandömen,
jag skulle längta ner
till glömska och till sömn hos er,
om ni ge hus för drömmen
om den eviga hvilans fred.

Nu gå vi öfver bron.
Därnere skummar forsen vred.
Den brummar hånfullt liksom led
vid all den gagnlösa villotron
om evig hvilas fred.
Men nej, det är bara den skorrande ton

som hörs i en åldrad härskares stämma,
när motiga makter hans önsknings hämma.
Så ha vi gjort med forsen här,
vi tämde hans vildhet och ledde hans lopp,
vi skattat hans styrka och dämde opp
hans brusande vatten till nytta.

Så stå vi vid dörrn, den är liten och låg.
Stig in till det land du aldrig såg,
stig in i vår mörka hytta!

Hvadhälsst härinne du stirrar emot
du ser det dränkt i svärta och sot.
Och tunga, mäktiga mörker rufva
däruppe vid takets bukiga hufva,
och tunga, höljande skuggor krypa
ur alla skrymslen och alla vrår
och deras massor de glimtar strypa
som lampan på väggen kring rummet slår.

det slamrar som hamrar, det stönar som tjut,
det flåsar och brusar som skarpa,
förvildade slag af värja och spjut
på springande strängar af en harpa.

Och se, tills ögonen värka!

Det är flammande gnistor i tusenvis,
som rista i natthimlen fåror och ränder,
som piska skyn likt ett brinnande ris
som ursinnigt skakas af afgrundshänder.

Det är Surturs härar i rasande dans,
en åskstorm som blixtar på molnen ritar,
en trollvärld af kall och förtärande glans,
som vulkaniskt väldigt spränges i bitar.

Det är stjärnor i yrsel som jaga hvarann
och tumla och falla

Seså,

i den kyliga natten ånyo vi gå.

Härute bli blickarna åter kalla.

Hvad var det därinne du fann?

Min dröm om den eviga hvilans fred
ur larmet klart jag förnam.
Bland hvirflande gnistor jag ögnat den led
som till min önskan för fram.
Det stål, som i morgon du tar i din hand
så mäktigt, så kallt,
har hämtats ur mörker, har förts genom brand,
ej mera fattigt, ej mera rikt,
men helt till sin gärning vigdt.
Det är allt.

Väfva vammal.

ch väfva vammal
och slå tillsamman
och låta skyttelen gå, gå.
Hurdan blir väfven?
Den blir som säfven,
blir fager grönska och blommor små.
Så väfva vi vammal,
så slå vi tillsamman,
af varp och ränning
en högtidsklänning,
den skall vår käraste få, få.

Vår väf är våren
i ungdomsåren
och allt det ljus dit vi trå, trå.
Så väfva vi vammal.
Men Grånad och Gammal
försåtligt gäcksam se på, på.
De kläda väggen,
de le i skäggen
och mumla hånande: hå, hå!
Er väf är mulen
och illa vulen;
i väfstoln ödena slå, slå.
Ni väfva kläder
för himlens väder.
och låta skyttelen gå, gå.

Apeln på heden.

Gunga för vinden min hvitaste blom!
Soln är min glädje den röda.
Doftande blom är min rikedom.
Snart skola blommorna snöga.
Kom då, min brudgum, när vår står ung,
kom när gryningen ljusnar!
Blå mot hedens vissnade ljung
fjärilens kappa susar.

Drick du min fjäril, drick min blom,
drick ur hundrade skålar!
Hög är himmelens hälgedom,
bråda timmarnas fålar.
Kom, du min längtan, när vår står ung!
Soln är min glädje den röda.
Snart mot hedens vissnade ljung
hvita blommorna snöga.

Linddoft.

Känn lindarnas doft i den månhvita natten!
Den kommer med skuggor från mörknad
park.

Tung väller den ut öfver insjöns vatten
och stannar ikring oss rusande stark.

Känn lindarnas doft!

Du själf är ett stoft,

som ett stoft skall din kärlek förflyga.

Men höll du mig kär

då du vandrade här,

skall din själ som en doft till mig smyga.

Fyrväppling.

Väppling, väppling med fyra blad,
Väppling lugnaste lyckas tecken,
blomma för hem och för hvilostad,
du med spådom i vecken,
säg hvar du står att ej vilse jag går,
vilse i vilsna sökares spår.

Letat har jag ditt lyckobåd,
 letat på gröna ängar.
 Spindelnätens svängande tråd
 lyste likt silfversträngar
 på buktande strå och små klockorna blå —
 dig såg jag ej bland de andra stå.

Letat har jag ditt lyckobåd
 inne i skogars gömma.
 Fåfångt var allt mitt spanaredåd.
 Lockar dig ej att drömma?
 Bor du ej där, hvarest vemod är när
 och pyrolan fagraste doftning bär?

Bor du då blott på odlade fält
 spirande opp under rågen?
 Dit har sökarn sin kosa stält
 först med hösten i hågen.
 Där tar jag fatt din åtrådda skatt,
 när svårmodigt skymningen mörknar mot
 natt.

En vinterdikt.

Tar du den gröna krans
midsommarträden bära,
jag väljer frostig frans
från tid då jul står nära,
jag väljer hvita skogars glans
kring drömmen om min kära.

Ty det var vinter då,
när hon sin hand mig räckte.
På himlens bleka blå
en gryning stjärnor släckte
och parkens lindar silfvergrå
i rim sitt grenverk sträckte.

Så binder jag min krans
af hvitt att henne ära,
ty fagrare ej fanns
af sommarns blom att skära.
Jag väljer hvita skogars glans
kring drömmen om min kära.

Ålderdom.

Det går ej en minut förbi
då jag ej falla ser
en flick ur parkens sceneri
som glesnar mer och mer.
Ett vissnadt blad, ett gulnadt blad
som sakta tumlar hän
från denna höga, tysta rad
af höstens dunkla trån.

Det går ej en minut förbi
som dödens bud ej bär.
Och tyst och tankfullt skrida vi
tills dagen ändad är.
Kamrater, hvad vår ring är gles!
Bland oss så många gått
till fjärran kust. Ej mer de ses.
Och vi få minnas blott.

Vi voro vårens gröna löf
den ljusa dagen lång.
När kylig kåre kronan klöf,
vi hörde den som sång.
Vi böjde oss emot hvarann
och sjöngo dess refräng.
Ett eko än, fast våren svann,
har hjärtats sista sträng.

Vår grönska klädde samma stam
och samma gren oss bar.
Hvad en i fröjd och sorg förnam
gemensamt alltid var.

Nu skiljas vi. Nu bjudes oss
att multna hvar för sig,
att ryckas bort, att slitas loss
och dö på okänd stig.

Vi äro höstens gula blad
vi få som äro kvar.
Nu väntar oss vår hvilostad,
vi få ej veta hvar.
Förbleknad fröjd, förflugen lust!
Och nu när natt oss når,
kamrater på en fjärran kust,
till er vår längtan går.

Stadsbarn.

 att jag sluppe att mura
mig in som sten i ett hus!
O att jag vore en fura
som vuxit i frihet och ljus,
som stode bland kära fränder
på branten inne i skog,
där himmelen solsken sänder
och marken ger näring nog.

Vi städernas många tusen
bli aldrig grönskande trän.
Vi alla stenar i husen
i fångelser vittra hän.
Vi trycka hvarandra kalla
som stenarna där vi bo,
och innan vi sönder falla
får ingen utaf oss ro.

Gasten.

Det sitter någon vid sängen i natt
på lur vid min hufvudgård.
Jag hör ett hest och hostande skratt
och ligger förlamad och tärd
af brännande värk i min hufvudskål,
där gästen bredvid mig har huggit ett hål
och gräfver som till en grift.
Jag känner hans skoffande spades stål
som lyfter på skift efter skift,
förnimmer hans mumlande mål:
se, här ligger hvarftals skoj och skryt,
ett lätt och lustigt och gladt gemyt,
en hvirfvel af vackra fraser och ord,
en pratmaskin som är oljad och smord
och vederbörligen innehållstom.

Bevars! här ligger det drömmar i blom,
ett skräpigt och värdelöst öfverflöd,
här ängslan och sträfvan för dagligt bröd,
af trötthet och leda tillbakaträngd.
Här djupast ned är en myllrande mängd
af dödade tankar, af kväfda begär.
Det lönar sig inte att gräfva här.
Jag lägger tillbaka allt som det var.
Det må få ligga där. — Strunt till karl!

Den förfrusne.

Där vattenfallet annars brukar storma fram
med skum och stänk ut öfver glatta
hällar

där är nu is, en blåhvit, skroflig massa
som hänger tung i tung och död förfrysning

Det tyckes mig som om jag såge en gestalt,
en människas i isen ligga bunden.

Med stora, svällda drag den stirrar mot mig,
med sträckta lemmar, frusna fast i svallet,
som stelnat kring dem under mörka nätter.

Det är en ställning som en korsfäst mans,
det är ett rop om hjälp som aldrig ljudit,
som outtaladt dött på stela läppar.

Ur sjunkna ögonhålor stirrar hopplöshet,
förtviflan skriar ur hans drags förvridning.

Det är en drunknande som har förfrusit,
den vilda strömmen förde honom nedåt
och kom i skummig vildhet hän till fallet
och ville vräka honom utför hällen.

Där vardt han länkad, bunden. Där vardt
fjättradt

hans vilda kval för långa, mörka stunder . . .

Och jag förfärades, ty det var mina drag
den bundne bar . . .

Margit.

I.

Gåtfull var den blick du gaf mig.
Ack, på gåtor är jag trött.
Om jag visste du höll af mig!
Men med gåtor du mig mött.

Fråga, fråga blott och gissa —
det ger aldrig, aldrig ro.
Lofva mig engång det vissa,
ty jag vill så gärna tro!

II.

Till hälften känsla, till hälften fras
är talet som jag hör på,
en kvast med blommor bak glatta glas:
jag kan ej blommorna nå.
Släng alla fraserna långt sin kos!
Ditt inre jag höra vill —
och vet så väl när ditt ord skall tros
och hvad du kan utantill.

III.

Hvarför ser du bort så gärna?
Bränner blicken jag dig ger?
Vet, att när man ser en stjärna,
ser man den och inget mer,

längtar bort ur fångahuset,
vill i mörker ej förbli,
ser sig hän till stjärneljuset,
vill bli slutan in däri.

Och min blick, som i sig äger
jordens mörker innelagdt,
bränner kanske, ty den säger
dig min stjärnelängts makt.

IV.

Vi slösare med lifvet, vi
få bittert armod röna.
Oss vandrar tiden tom förbi
att så med hämnd oss löna.
Vi möttes du och jag så kort
och slösa likväl stunden bort
i längtan och i lekar.
Hör, genom rymden ekar
likt steget af en fröjd som går,
en lycka som försvinner
och hvars i sanden satta spår
vår sökan aldrig finner.

Vi möttes du och jag så kort.
Vi spillde själfva lyckan bort.

V.

Och än har ingen anat
vår kärleks hemlighet
och inget öga spanat
hvad du och jag blott vet.
Vi dölja och vi hyckla,
vi låtsas och vi gyckla,
när någon ann står när.
Vi gå förbi hvarandra,
vi häckla och vi klandra —
men bara list det är.

Vi skämta och vi drömma,
mitt ord jag än ej fann.
Vi leka kurragömma
vi bägge med hvarann.
Förställning båtar föga,
jag läser i ditt öga
såväl som du i mitt.
Och ändå som i blundan
vi bägge vika undan
och mötas åter fritt.

Vi hyckla, fastän ingen
finns här att se vår list.
Vår längtan rör ej vingen,
ty målet är så visst.
Oss själfva vi försvara
emot vår egen fara
och mot den andras makt.
En härlig lek det gaf oss,
så länge ingen af oss
har lösningsordet sagt.

VI.

Det kommer öfver mig ibland
ett tagande begär
att fara till ett fjärran land
med dig, min hjärtans kär,
ett land som ingen annan vet
med tystnaden i skog
ikring vår kärleks ensamhet,
här aldrig ensam nog.

VII.

Hvilken härlig arlatimma!
Morgonstjärnan ser jag glimma
stor och hvitgul öfver logen
och en mattgrön dagningsstrimma
ligger som ett band på skogen.
Hemligt ha vi råkats, innan
någon af de andra vaknat,
hemligt ska vi skiljas, innan
någon enda har oss saknat.
Säg mig huru, säg du kära,
huru kom jag dig så nära?

Vägen vi tillsammans vandra,
slutna tätt intill hvarandra,
ligger ensamt, spårlöst öde.
Vinterljusets knappa flöde
ständigt kallare i färgen
skimrar högre öfver bärgen.
Skaren dagern återkastar
och ifrån den huggna enen
som står vakt vid dikesrenen
skuggan öfver gärdet hastar.
Säg mig huru, säg du kära,
huru kom jag dig så nära?

Undret kan du ej förklara,
låt förklaringen då vara!
Det är nog att bara känna,
nog att mig med kyssar svara
dumma frågor att förbränna.
Hemligt ha vi råkats, innan
någon af de andra vaknat,
hemligt nu vi skiljas, innan
någon enda har oss saknat.
Men när makten blir vår viljas,
mötas vi att aldrig skiljas.

VIII.

Förbjuder du, skall jag trotsa.
Det hjälper ej om du ber mig.
Förhärdelse skall jag låtsas,
om harmsen du öfverger mig.
Men säger ditt öga att sorg jag dig gaf,
om tysta tårar du gråter,
då har du i ånger mig åter,
ett barn som ej uppror vet af.

IX.

Jag sörjer att jag någon gång kan glömma
hur god du är för någon liten brist,
jag sörjer att jag stundom kan dig dömma
så hårdt som hade du all höghet mist.
Förlåt mig det så lätt, som tungt jag lider
när endast bitterhet i sinnet fanns.
Du vet ju att så högt ej stjärna skrider
att lägsta moln ej skymma kan dess glans.

X.

O hvarföre skulle vi mötas vi två
och få hvarandra så kära?
Så snabbt som en dag skall vårt möte förgå
och sen skall blott lidandet återstå
att ensamhets bitterhet bära.

Den stund då vi lärde oss lyckan förstå
stod smärtan som mäst oss nära.
Blott smulor vi fattiga hungrande få.
O hvarföre skulle vi mötas vi två
och få hvarandra så kära?

XI.

En gång vi möttes, men om kort, om länge,
det vet jag ej, har aldrig vetat. Känslan
har icke jords och solars tideräkning.
Blott ensamheten har jag kunnat mäta,
de långa dagar då vi voro skilda. —
Vi möttes åter, och det var som alltid
vi varit samman, och du var densamma
som förr du varit. Dagar gå, ej ser jag
dig mer, du är mig fjärran, ingen nämner
ditt namn, och aldrig lämnar du min tanke.
Jag vet ej om vi skola mötas mera,
men låter slumpen våra vägar korsas,
då har jag åter glömt att jag var ensam
de långa dagar då vi voro skilda,
du är densamma, och jag är densamme
och inget växlar eller skiftar oss emellan.

XII.

Det lyser af röda liljor på alla de vägar jag
går,
som hade kalkarna färgats af en blodström
från friska sår.

De liljorna äro väl dikter om dig, min hjärtans
kär,
och blodet det strömmande friska min röda
kärlek är.

Skogens huldra.

Nu vinterns bok af hvita blad
är fylld och skall förseglas.
Och vårens ljusa björkars rad
i fria vatten speglas.
Vi lyssna till en högre sång
än vinterns stilla saga,
där stolta öfver hult och vång
all vårens stormar draga.

En anings sus invid min kind,
en doft af hvita sippor.
I vårens soldag solskensblind
bland klyftor och bland klippor

jag letar en försvunnens spår,
en flyktig syn mig lockar.
Allt snabbare mitt hjärta slår,
allt mer i oro pockar.

Du skogens huldra, vårens glöd
i mina ådror brinner.
En åtrå som ej vilja bjöd
min vårdmöms trådar spinner.
Mer ljus än allt af sol jag såg
med glans mitt öga blända
din blick den tände i min håg,
du älskade och enda.

Jag väntar dig bland skogens snår
som ensamro oss bjuda,
där trolsk och dunkel skymning rår
och sånger dämpadt ljuda.
Jag väntar dig med tillförsikt,
du huldra, trolldomsboren
och fagrare än dröm och dikt,
och all den fagra våren.

Fjärilarna.

Ftvå fjärilar följa hvarandra
bland hedens vajande strå.
Den ena är hvit, den andra
skimrar metalliskt blå.
Den hvita är villebrådet,
det mål som det gäller att nå,
och jägaren som vill nå det,
jägaren är den blå.

I hvirflande flykt går jakten,
allt snabbare fart den tar
och visar blommorna prakten
af fladdrande vingars par.
Det är som en lek att skåda
för er som stå här bredvid,
den leken som för oss båda
är lifvets bittraste strid.

Ty hon som jag söker att fånga,
som ständigt ifrån mig flyr
i ensamma år och långa
är vorden mig jämt mer dyr.
Hon vill blott låta sig tagas,
förtviflar vid tvånget att fly
och smärtan att jaga och jagas
är oss gammal och likväl ny.

Hon är ju glädjen den unga
som flyr den åldrande sorg
som i ensamma år och tunga
af mitt sinne bygger sin borg.

Hur snabbt mig än vingarna bära,
när längtan griper min själ,
och fast jag jämt är så nära,
så flyr hon mig jämt likväl.

Två fjärilar följa hvarandra
allt under himmelens blå.
Och skyarna nalkas och vandra
och åren komma och gå.
Det är som en lek att skåda
för er som stå här bredvid,
den leken som för oss båda
är lifvets bittraste strid.

Du kära, hvad gagnar att grubbla!

Du kära, hvad gagnar att grubbla!
Låt gåtorna sofva i ro!
Din tankeleks skimrande bubbla
är ändå inte att tro.
Den tänkare dömde förmätet,
om också den största han var,
som inte förstod att förgätet
gick med honom i grafven hans svar.

Du kära, hvad gagnar att grubbla!
Du vet ju den väg som vi gå.
Vi skola nog snafva och snubbla
och villas kanhända ändå.
Men lyckan kan aldrig förvärfvas
där dröjande grubblarna gå.
De handlandes är den, de djärfvas,
som våga — trots allt — ändå.

GuInade blad.

Hör mig, du kära, fast tallösa gånger
om de gulnade bladen jag sjöng mina
sånger!

Hör mig, du kära, fast än en gång hösten
med de lysande färgerna blicken slår.

Jag skall under och hemligheter dig tolka
och med trolska gestalter din hågkomst be-
folka,

om lyckan jag vinner att varda den rösten,
hvars klang är den sista ditt öra när.

Oktoberstämningar.

I.

Hvad höstens dag är kall och klar!
Jag rädes för dess kyla.
Ej nog med löf har björken kvar
att sina grenar skyla.
Jag valt en fridlyst hvilostad
inunder träen på stranden,
långt under bärgens blåa rad
i ljus af kvällsolsbranden.

Likt klingor som i striden dras
metalliskt vågor rassla.
Och ormbunksblad som spröda glas
för hvarje vindil prassla.
All marken ligger brun och grå
med vissna strån och klöfver,
och tränas gula grenar så
väl tusen löf däröfver.

Allt talar om den bittra stund
då mina tankar lärde
att alltid söka glädjens grund
i tvifvel på dess värde,
att akta slätt hvad ödet ger
liksom hvad det förnekar
och aldrig skatta lifvet mer
än några lätta lekar.

II.

Storm kring hed och mo
skall slita loss och stycka.
Ingenstädes ro,
oss hvirflar med sig rycka.

Fågeln flyr till bo
att stormen stillnad tycka.
Tror du på din tro,
då tror jag på din lycka.

III.

Just nu när solnedgången dör
och inte en vindfläkt skuggorna rör,
en sång af en ensam fågel
den stilla tystnaden stör.

Det är ett tvifvel i mitt bröst
som höjt till sång sin ensamma röst,
mitt tvifvel på dagens glädje,
mitt tvifvel på nattens tröst.

Som förr blir ingenting mer...

Som förr blir ingenting mer.
När stigarna stupa mot skymning ner,
då lyftas de aldrig ånyo mot dager.
Om solen engång sitt afsked tager
blott natt ikring dig du ser.

Du minns: ett öga som ler
och varmt din smekning dig återger.
Du ser det åter, du tror det bedrager:
till ålder blir ungdom, till ful blir fager,
som förr blir ingenting mer.

Rosor gaf du . . .

Rosor gaf du, men rosorna vissna, hvarför
ger du hvad vissna skall?
Kyssar gaf du, men kyssarna slockna, innan
ännu känslan är kall.

Når då ej hand och når ej mun
att hämta dryck ur en djupare brunn

Kärlek gaf du, men kärleksörten bryts som
vassens vissnade rö.

Flicka, hvarför ger du mig inte detta enda
som aldrig skall dö,
ger mig den lefnadens ädelsten
som äger en evighet för sitt sken?

Ge mig längtan, gåfvan af vingar, högsta
tonen i känslornas sång,
längtan, himmelens stjärnors syster, hög och
hvit i sin fjärran gång.
Om ej henne hos dig jag ser
är mig värdelöst allt hvad du ger.

Nu.

Att minnas är att glömma
det ljufva som nuet ger.
Att minnas är att drömma
om det som ej finnes mer.
Att minnas är förrädiskt
mot allt hvad lifvet är,
och det är lika hädiskt
mot hvad det innebär.

Så vilja vi då kasta
bakom oss allt det som var
och aldrig ryggarna lasta
med redan sjunkna dar.
Den sol som på fästet lyser
vet ingenting om igår,
och bara den blom som förfryser
har drömmen om gången vår.

Måste.

Hör röster af två som skiljas åt!
En kvinnostämma bruten af gråt:
O säg hvad du önskar! O säg hvad du vill!
Kräf allt och jag gör dig till viljes!
Förlåt, om jag felat, men tala mig till,
att ej tigande från mig du skiljes!
Mitt lif, min kärlek, min längtan du fick,
hvad kan jag då mera dig gifva?
En man henne svarar: i mörker du gick
blott ljus till lycka kan blifva.
Är kärlek den största makten på jord,
då är den dess största gåta,
då är i dess inre all kunskap spord
om göra och underlåta.
Hvad är den kärleken värd som städs
behöfver fråga och fråga,
som undrar och tvekar och spörjer och räds!
Den måste veta och våga.

Sammetstass.

Till I. S.

Finaste lilla Sammetstass
ligger i fönstret och spinner.
Nordanstormen är hård och hvass,
sprakande brasan brinner.
Tvänne lyckliga i dess sken
tätt mot hvarann sig luta.
Kvällen nalkas och timmen blir sen.
Kölden isar på ruta.

Finaste lilla Sammetstass,
ensam hos dig jag sitter,
smeker din mjuka silkesstass,
stirrar mot härdens glitter.
Du är i hemmet, främling jag,
sträcker mot fjärran min trånad,
lyssnar i dröm till klockornas slag,
till din surrande spånad.

Du är som tomten i lyckligt bo,
värmd af lycka och trefnad,
kommer förtroligt och kryper i ro.
Annan väg går min lefnad.
Vinden som hviner i vissen vass
kyler också min panna,
ryggen böjs som af bördas lass,
blickarna våga ej stanna.
Finaste lilla Sammetstass,
spår du mig när du spinner?
Spå att jag finner dig, Sammetstass,
och en brasa som brinner!
Finaste lilla, spå mig, spå
lyckovacker och lyckovarm vrå!

Lyckan.

Det är mig som om jag vore
på väg till omätliga världar
en ändlös klingande ton.
Det är mig som om jag fore
mot hafvets ändlösa fjärdar
likt vågen inunder bron:

af stranden en sista känning,
så minnen domnande svaga,
och sedan för evigt fri.
Förbrusten all oro och spänning.
Sig ofvan rymderna daga.
I djupet skall frid förbli.

Mörka visor.

I.

Vi mötas och vi skiljas
likt fartyg på ett haf,
men det är ej vår viljas
kompass som kurs oss gaf.
Vi fara fram i natten,
blott knappt vi se hvarann,
och den som står vid ratten
är oss en okänd man.

III.

(Ur »Signe Clerck.»)

Med löjen och skämtord du mötte mig först,
när lyckan var rödast och yngst och störst.
Jag tyckte dig stolt och jag dömde dig kall,
jag tänkte: se där hvad som krossas skall,
hvad lida måste och stingas och slås
förrn hjärtats vekhet spränger sitt lås.

Nu vandrar värkande trött din fot,
nu är du stungen och slagen till bot.
Din lycka är brusten, din sol är all
och skygg är du vorden vid sorgernas fall.
Du längtar till skymning, har lätt för tår—
i tårar själf jag framför dig står.

Jag sörjer de törnen som stungit din häl.
Kan endast krossandet böja en själ?
Och hvi har du smidts af det stoltaste stål,
om endast bristande varit dess mål?
Kär var du mig, hård och stolt och kall,
än kärare trampad af ödets: du skall!

IV.

Det är väl mitt sinnelags bittraste brist
min vanmakt att glömma hvad engång jag
mist.

Jag kan inte kasta och trampa i mull
de drömmar af hvilka min själ varit full.

De vissna, de svika. Men minnet består.
Det aggar och aggar och aggar och slår.
Af drömmarnas börda vardt tröttad min gång,
de fälla min fröjd och förmörka min sång.

De fladdra likt lågor, de lysa allt mer,
de flamma allt högre, de tändas allt fler.
Om ej jag når glömskans mörknade strand
jag falnar till aska i minnenas brand.

V.

Nu faller natten svart
som bure rymden sorg.
Jag går, jag vet ej hvart
på gator och på torg.

Det är en vissnad ros
som jag i handen bär.
Min lyckas och min tros
symbol den var och är.

VI.

Allt fagert på jord varder skördadt för snart,
hvar blomma som knopp och hvar frukt som
kart.
Och själf jag ej gitter att bida den stund
då smultronet mognar som nås af min mun.

Ty innerst inne i sinnet det spinns
ett nätverk af tvifvel om allting som finns:
hvar knopp som ger löfte skall bortskäras brådt,
hvar blomma skall vinna blott vissnandets lott.

Blott njuggaste njutning oss lifsfärden ger.
Det afvoga ödet ej unnar oss mer.
En lycka i blomning oss vägrats att få,
den skall skördas som knopp och förvissnar
ändå.

VII.

Hur litet få vi ej råka hvarann!
Hvad dagarna tyckas mig njugga!
Små skymtande glimtar af sol jag fann.
Det var när din åsyn mig mötte. Den svann
och sen låg min väg uti skugga.

Du kära, hur bittert att inte ha makt
eller kärlekens rätt att befalla!
Nu gick du förbi mig, men inget vardt sagdt.
Och ånyo på vägen har skuggan sig lagt,
den tunga, den mörka, den kalla.

VIII.

Att kunna säga och vilja säga
för någon annan sitt inre helt,
att inte modstulet orden väga
och ge förtroendet halft och delt,
att våga öppna likt blom för ljuset
det ängsligt bommade hjärtehuset,

det var min längtan, när dig jag mötte,
du var det svek som min längtan slog.
Min sorg dig skrämde, mitt tvifvel stötte
och åt mitt grubbel du bara log.
Besviken stängde jag då mitt sinne.
Till aska brinner min dröm därinne.

IX.

Ett löje och en lek
var allt hvad jag begärde,
en stund af lust och smek,
när mödan mist sitt värde,
en längtan att bli mött
af leende allenast,
när tanken tänkt sig trött
och vill till hvila genast —

Det var min dröm om dig
för ljuset öfver pannan,
ty tviflarn glömde sig
och trodde på en annan.
Det var en dröm som svek,
som alla drömmar svika,
sen de en stund på lek
gjort fattiga till rika.

X.

Låt oss tro att outsägligt
djupt vi känna för hvarann!
Låt oss låtsa själfbedrägligt,
så som blott den svikne kan!
Låt oss låtsa att vi kunna
känna riktigt varmt och helt,
att oss lifvet velat unna
känslor som ej tvifvel del!

Ty det säges kunna hända
att det spel som man lär in
kan sin lek till allvar vända
och ta makten i ens sinn.
Kanske så vi kunde vinna
hvad vår misstro nekat oss:
se vårt tvifvels eld förbrinna
likt ett utbrändt fackelbloss.

XI.

(Ur »Föräldrarna».)

Af sorg är tungt mitt sinne,
du enda jag haft kär.
Mitt är ju ej ett minne
och nu står hösten när.
Det enda den mig bringar
är hopplöshetens natt.
Min tro har inga vingar,
min mun har inget skratt.

Till det jag ej fått äga
min saknad vandrar än.
Jag upphör ej att säga
mig om och om igen,
fast nu min ungdom farit
och sorg mig lifvet gett:
det kunde hafva varit . . .
det kunde hafva skett . . .

XII.

Så skulle jag ändå dig mista!
Jag hör ännu i mitt inre din röst,
dina ord, kanhända de sista:
"Så gammal! Redan i ungdomens höst!"

Ja, läs i mitt anletes fåror och streck,
i ögonens trötthet, i pannans veck
att åldern ej väntar på åren.
Den ungdom du gaf mig med kärlekens dröm
den fick de dödliga såren,
när till mig du sade ditt kyliga: "glöm!",
den gled med din farkost på tidens ström
den andra drömmen i spåren.

Nu har jag följt bägge till båren.

XIII.

Den människa hvars kärlek släcks
är lik en ört i blom.

Ej mer af några skärmfjäll täcks
dess inre rikedom.

Då visar sig i öppen dag
dess innehåll så rikt,
så stolt af styrka och behag
att ingen annat slikt.

Det skydd, den värme knoppen fick
af sina fjäll är lån,
är hjälp för några ögonblick,
som snart den växer från.

De tarfvas nog för växtens skull
i knoppningens minut,
men kastas, då af krafter full
en knopp i blom slår ut.

XIV.

Nu snöar det därborta öfver skog och slätt.
Snön täcker alla stigar på sitt tysta sätt.

Snön täcker alla stigar som vi gingo då.
Nu ser dem ingen mer — det är det bästa så.

Ty du skall aldrig åter dem i kärlek gå,
och jag som lyckan mist går dem i dröm ändå.

XV.

Stå ensam och utanför
har alltid varit min lott,
hvad jag än säger och hur jag än gör
och hvar min vandring än gått.
Med öppet sinne jag kom
att tala med och lyss till de andra.
De ha så mycket att tala om,
men tala blott med hvarandra.

Så sitta nu ni två.
Jag hör hur gladt det språkas.
På mina läppar tystnar då
en fras om glädjen att råkas.
För mig ha munnarna inget ord
och ögonen inga blickar.
Ni byta löjen och nickar.
Jag tar förströdt en bok från ett bord.
Jag går igen så snart jag blott kan.
Och bitter och besviken
jag flyr till den enda fristad jag fann:
min drömvärlds fattiga riken.

XVI.

Min vän, jag är en fattig man
som inget har att ge.
Min var den eld som först förbrann,
hur röd den var att se.
Mitt grubbel drar sig fram på lån
hos den och den och den,
det lånar fröjd, det lånar hån,
har ej att ge igen.

Jag går ikring med tiggerstaf
till ovän och till vän,
jag fick och tog, men aldrig gaf
jag någonting igen.
Så kom ej hit i hopp att få,
jag äger ej ett grand.
Min skuld är tung att ha ändå,
tungt visa bort din hand.

XVII.

(Ur »Föräldrarna».)

I stjärnornas tigande natt
vill jag hemåt min gångare styra,
jag vill hem ifrån dansernas yra,
från ögon som le och bedyra,
från munnars löften och skratt,
vill hem, vill hem
i stjärnornas tigande natt.

Ni stjärnor på himmelens fäste,
jag är rädd att vilse jag far.
Jag är hemlös som sparf utan näste.
Min sorg är det hem som jag har.

Jag for vill när jag kom till dansen,
när jag nu rider bort, far jag vill,
rider vill i den stjärniga glansen,
ej finns gård den kan lysa mig till.

Ej rider jag lyckan fatt,
blott stundens gycklande yra.
Framför mig i sadeln mitt öde sig satt
att själf min gångare styra.
Rider hem, rider vill
i stjärnornas tigande natt.

XVIII.

I drömmen sträcker jag min famn
mot lyckan som jag anar:
den stora natten utan namn
där inget öga spanar,
den stora natten som ger ro,
ger frid från hopp och minnen,
där hvarken tvifvel eller tro
kan sarga våra sinnen.

Ikring mig allt är vårens glöd,
dess oro och dess drifter,
dess strid om lif, dess strid om död,
dess växlingar och grifter.
Det är det onda lifvets hån
i jämren och i skratten.
Jag längtar bäras härifrån
och till den stora natten.

XIX.

“Till jord skall du åter varda . . .“
Jag tyckte att mulen föll tungt på min kista
från prästens skoflar de tunga tre.
För den första jag kände min lycka brista.
Vid den andra måste jag hoppet mista.
För den tredje och tyngsta och sista
slocknade också mitt ve.

Apropå.

En flicka som vill
och som jämt gör sig till —
å, gud oss bevara!
Vi fly från din fara,
vi gäcka din snara
och låta ej locka oss.
Nog artigt vi bocka oss.
Men tittar du noga så ser du ett hån
som sitter och glimtar i ögonvrån.

Men sitter du still
och tro vi att inte du vill,
då komma vi alla,
då kan du befalla,
ty eld gör oss kalla,
men köld den förbränner oss.
Få se, om du känner oss.
Ty släpp är vår lösen, om du håller i,
men släpper du oss, går nog ingen fri.

Junker Trolös visor.

I.

(Ur »Signe Clerck».)

Lita på mig? — Hvem litar på vinden?
Tro på mig?—Hvem tror på en fläkt?
Brutna löften susa kring kinden,
falskhet andas min andedräkt.
Ånger? — Aldrig! Den skuld mig trycker
hvilas på axlarna fjäderlätt.
Mina fagra, blommande nycker,
vilda viljans barn, ni gjort rätt.

Ty af all tid som lifvet rymmer
icke en stund är vårt allvar värd.
Sök blott det att när kvällen skymmer
nöjet må lysa i glöd från din härd!
Ingen människa så jag skattar
att jag tvekar att trampa hans lif.
Tro på en annan jag inte fattar.
All vår lefnad är tidsfördrif.

II.

Glömda grafvar är det godt om,
hvar man än i världen går.
Människorna ha så brådtom.
Minnet som en rök förgår.

Och jag tänker på mitt sinnes
kyrkogård med graf vid graf,
där jag knappt vid någon minnes
hvem jag engång grafven gaf.

III.

Vi möttes ju till lek.
Vi ha ju skämtat bara.
Hur vardt då kinden blek?
Hur kunde skämtet fara?
Jag läst i dina drag
att endast allvar vilja,
och likväl nästa dag
skall från hvarann oss skilja.

I vimlet där vi gå
som främlingar vid fäster
vi se och höra på
som alla andra gäster.
Men allt är skämt och lek
och munter ögonvilla.
Blott allvar är ett svek,
blott allvar vill oss illa.

IV.

Du säger att riktigt jag ej har dig kär
då andra jag älskat förut,
ty du tror att den kärlek som äkta är
blir ensam till lifvets slut.

Du kära, var inte så snabb i din dom
och inte så viss på din tro.
Se, kärleken liknas kan vid blom,
vid vårens blom då de gro.

Och en multnande mängd af blommor och
blad
från hösten har vårblommen födt.
Så spirar ny kärlek ung och glad
ur spillror af kärlek som dött.

V.

Hvad du vill förebrå mig
kan knappt till sinnes gå mig,
förty jag handlar fritt.
Vid en är jag ej bunden,
min kärlek är för stunden.
Min himmels hvalf är vidt.

Vill du vid mig dig fästa,
så ge mig ömt det bästa
som i min längtan bott.
Men tårar, harm och klagan
de bara lykta sagan
långt förr än själf jag trott.

VI.

Älska en eller älska många,
det är frågan uti vårt lif.
Fångas själf eller bara fånga?
Säga till kärleken: flyg! eller: blif!?

Tycket kommet utan att kallas,
utan att hållas tycket går,
inte ens och ej heller allas,
men ett idag och så ett igår
och ett i morgon kanhända
allt efter hvad nycken vill sända,
Välkomna till känslans fäster!
Välkomna mitt hjärtas gäster!
Välkomna, sländor, till min själ,
tids nog vi säga hvarann farväl.

Det kommer kanhända en dag då i ro
jag vill slå mig ned i ett vindlugnt bo
och vid en mig fästa.
Den kommer då sinnet har åldrats engång
och är trött vid det brusande lifvets sång,
som mistat makten att frästa.
Men till dess —
spel ut för glädjen, spel ut trumf ess!

VII.

Det hjälper dig ej att fly —
de snabbaste steg jag hinner,
de finaste finter finner,
de starkaste nät jag spinner
och fångar dig däri.

Du fästets skyggaste sky,
förgäfves du flyr för vinden,
du känner hans kyss på kinden,
du ger dig åt honom — och vinden
har flugit dig förbi.

VIII.

Hvem binder sig ej med eder
så ofta ett tillfälle ges,
ty situationen förleder,
trots all den förtret det bereder
en våghals så väl som en mes.

Och så är det så frästande lätt,
och det ges ej på jorden ett bättre sätt
än löften att vinna stunden.

Men sedan: att känna sig bunden. —
Åhnej, hvem öser ur torkad källa?
Och för hvarenda dag som ses gry
en gammal ed måste svärjas ny,
ifall den skall kunna gälla.

IX.

Lätt som jag leker med skum och flarn
leker jag med ditt härta.
Solskensfladdrande fjärilsbarn,
inte kan du känna smärta!
All din värld är en rikedom
af färger och dofter från knopp och blom.
Hufvudets kupiga rundel är tom,
tom som en svartnad ärta.

Tomt är ditt inre, men glittrande stoft
stänker soln på din vinge.
Lätt går din dans genom solsken och doft.
Ve då om tankar du finge!
Ve om hufvudets tomhet svek!
Ve öfver oss, om din blindhet vek,
innan vid sjunkande sol din lek
munter mot mörkret ginge.

X.

Öfver en risad, gråtande Eros.

Oss taflan visar en bedröfvad Eros,
som bittert känner svedan utaf riset.
Den stygga pojken agats för en odygd:
han än en gång förväxlat lek och allvar.
Det är så synd, så rysligt synd om Eros,
det muntra barnet gråter så förtvifladt. —
Men den som förde riset var nog rättvis,
ty ansvar skytten har för sina pilar.
Jag, som minns leenden som dolde tårar,
en röst som skalf af kufvad, lönlig smärta
och blickar jagade af hemlig ångest,
törs därför inte träda fram och trösta.
Jag öfverger min muntra vän bedrägligt
och smyger undan straffarna med riset.

Men det är synd, så rysligt synd om Eros.

XI.

“Junker Trolös“ — hon talade till mig
med förebrående röst —
“jag vet inte rätt hvad du vill mig,
men det aggar en sorg i mitt bröst,
när du hånar den vinge som bar din flykt,
när du störtar till marken det torn du byggt.

Junker Trolös, jag ville få se dig
så mild, så god, så stor.
Junker Trolös, jag ville få ge dig
den tro som du inte tror.
Jag ville få ge åt dig den fred,
som innan du mötte mig lyste min led.

Junker Trolös — och hämnar sig hösten
på din öfvermodiga vår,
så minns mig — —“ Här svek henne rösten
och blicken vardt mörk af en tår.
Vi skildes och skilda vägar vi gått.
Jag kände på skuldrorna tyngd af brott.

Onklar och tanter.

I.

Det var hos bekanta, onklar och tanter,
luften var tung och kväfvande kvaf.
Till skräck för de hyggliga anförvanter
jag skrek med all kraft som Gud mig gaf:
Slå fönsterna upp på alla kanter
och bort med kvalmet — jag storknar däraf.
Låt vinden få spela i skot och vanter
för unga kuttrar på vidan haf
och stäng mig ej in i er unkna graf,
där torkar och skrumpnar all saft och saf.
Långt hellre jag griper min vandringsstaf
och far till niggerer och elefanter.
Jag gick.

Di sa: ack, utför fördärfvets branter!

II.

Man skänkte så mycken, så oförtjänt nåd,
man gaf mig så många, så goda råd.
Och onklar och tanter de styrde och ställde,
och ständigt och jämt mitt bästa det gällde.
Men alla begärde de lydnad som lön.
Tja — trött på råd och begärlig på rön
af nya slag gaf jag onklarna katten,
sa farväl åt tanterna, lyfte på hatten
och gick för mig själf och har gått tills idag,
och är ganska nöjd med mitt eget jag.

Sörmlandsvisan.

(Ur »Föräldrarna».)

Hvad reser du för? Stanna kvar, stanna
kvar!

Blott ett är Södermanland.

Och hur långt du än färdas, hur vidt du än far
ej fagrare jorden har
allt under himmelens rand.

Så mörk står ej gran, så ljus står ej ek
som här på sjöarnas strand.

Med fågelsång och med fjärilslek
i stjärneskimmer och solskensbrand
ligger ljust och lyckligt Södermanland.

Fagra och älskade, du min kära
sörmlandsflicka med ögon blå,
kärlek och trohet de andra må svära,
sörmlandsgossen är trogen ändå,
älskar dig som han älskar sin lycka,
älskar dig som han älskar sitt land,
fagra och älskade sörmlandsflicka,
fagra och älskade Södermanland.

Vid Peter den förstes stod.

Med hästen stegrad till språng
på det väldiga blocket af finsk granit
du dröjer i väntan, århundraden lång.

Ditt folk det gör all sin flit,
det bygger vidare på ditt värk
din lyckas värk och din äras
och den växer den stad som du skapat, men märk,
hur dess fästen rasa och täras!

Du fulhetens grofvolna drott,
jag har stått och betraktat idag ditt slott
och hånlett åt arkitekturen,
dess skrytsamt skrikande, granna färg
barbariskt slösad på muren,
dess kropp af jätte med själ af dvärg.
Af vanvård vittra dess stenar itu
och för evigt stängde du ute ju
skönheten och naturen.

Du fulhetens mäktiga kung,
med skräck har jag vandrat ikring i din stad.
Ur dess träskiga grund väller fukten tung
och reder ett pästmittans bad
åt tusenden hvilka ditt ord drifvit hit.
Du kan lita på tjänarnas nit.
En kyrkogård fyllts af en farsot igår,
en annan görs tufvig idag;
och lien slår snabbare slag i slag
ju tätare säden står.
Du fulhetens vigda monark,
förbannad är själfva din mark
och till olycksoffer ditt folk förs fram
att mätta din hungriga ham.

Så fult som själfva ditt slott
så allt i din stad jag fann
barbariskt klumpigt, barbariskt rått.
Din ande den lefver minsann.
Så tröstlöst barbariskt ful
och ändå som en hufvudstad känd
med stenkasärner och timmerskjul
är hela staden ju knappast värd
ett rum vid en stockholmsgränd
för sin råkets och fulhets skull.

Du fulhetens härskare, du,
jag förstår att du häjdats midt i det språng
som din vilja befaller ännu,
fast hästen ej lyder sporrarnas tvång
utan vägrar att bära dig fram
öfver Nevans is till de fria folk,
germanernas mäktiga stam,
som af evigt arf äro skönhetens tolk.
Du dröjer i vanmakt kvar på din strand
och oafåtligt pekar din hand
dit bort till germanernas hem
och du ropar med hågen i brand:
förgör eller öfvergläns dem!

Tsar Peter, du fulhetens stackars monark,
här stannar för alltid din ridt
i din fula skapelses midt.
Blott i skönhet en sträfvän är stark
och det sköna är alltid fritt.
Så hotar du fåfängt här från din strand,
din gångare kan ej ta språnget ut
och vid gränsen mot västerns, mot västerns land
dina ättlingars välde tar slut.

Dec. 1898.

För Finland.

Vid Uppsala studentkårs nordiska fäst ²⁵/₁₁ 1899.

Finland, så jag ville ropa
och från eder allihopa
få ett svar ur hjärtats grund.

Talis Qvalis 1845.

Finland — så jag ville ropa
och från eder allihopa,
från det fria Europa
få ett svar af samma glöd.
Om de stummas tillit svikes
och vårt unga hopp desslikes,
när skall då vårt folks, vårt rikes
morgonrodnad stiga röd?
Plats för finnarna vid bordet!
Än är ej förstummadt ordet,
ej århundradet är vordet
än rättfärdighetens död.

Seklets sista år är inne.
Sagomäktigt i vårt sinne
stiger det förgångnas minne,
våra hjärtan klappa hårdt.
Se jag vill, hur kinder låga.
Ingen tvekan, ingen fråga!
Känslan ger vår kraft förmåga
och att våga är ej svårt.
Sorg och nöd vi lidit samman,
forna fröjders hjärtegamman,
allt blir brandstoff under flamman,
binder Finlands folk vid vårt.

Och det folket vid vår sida
se vi ängslas, se vi lida,
och vi kunna icke strida,
ty vår arm är svåra svag.
Dock — förgängligt verk gör stålet,
brister lätt som sköra kolet.
Af vårt öde sattes målet
för vårt dåd af annat slag.
Vi må ge de dystra trösten,
vi må bli de tysta rösten,
när den stormigt vilda hösten
sliter bladen dag från dag.

Dem till hjälp och till hugsvalan
fritt vi före deras talan.

Stormen spelar hela skalan,
öfverröstar dock ej oss.

Ty vår tro vi aldrig mista:
engång våldets välden brista,
rätt skall segra i det sista,
slita allas fjättrar loss.

Trofast, God och Oförvägen
var ditt namn i forntids sägen,
Finland, då går framtidsvägen
under samma stjärnors bloss.

Finland, Finland, du vårt kära,
sorgdräkt dina döttrar bära,
men din lycka och din ära
bo hos barnen stolt och tryggt.
Morgonljusning ser jag dagas,
det är Finlands nya sagas:
de förtrycktas och de svagas
värn och fäste ordet byggt.
Ordet som af våld ej klafvas,
tanken som ej kan förslafvas,
makterna som ej begrafvas,
det är Finlands örnars flykt.

Högt, ohinnligt högt de fara.
Låt oss samfälldt då förklara,
låt oss, unga hjärtan, svara
hänförd känslas kärleksord:
Syster, stark och hjältemodig,
om din kind ock färgas blodig,
ja, vi älska dig och tro dig,
tro att det ges rätt på jord.
Finland — så jag ville ropa
och från eder allihopa,
ekot går kring Europa
som ett jordskalf ifrån Nord.

Hymn före striden.

Af Rudyard Kipling.

Af vrede uppfylls jorden,
allt haf är svart af hat,
och fram emot oss tågar
i harnesk stat vid stat.
Men innan striden börjar
och våra svärd vi dra,
du stridens Herre, hjälp oss,
tordönens Jehovah!

De stolta och de hårda
som trotsa mot din lag,
som sig om dig ej vårda,
dock söka dig idag.

Den man som synden bränner,
den som gick fåvitskt slö,
du allas timme känner —
Gud, ge oss kraft att dö.

Bredvid oss knä de böja
som icke tro som vi,
till andra gudar höja
de sina böneskri.
Att kämpa vid vår sida
dem hederns bud förmå —
låt dem ditt straff ej lida,
må oss din vrede slå.

Fräls oss från skräck och fasa,
ursinnets vilda blod,
låt våra svärd ej rasa
af hämd och öfvermod!
Fast vi det ej förtjäna
släck bäfvan i hvar bröst!
Ståndaktighet förläna
att dö din död med tröst!

Själft tungt af smärtor slagen,
Maria, förbön gör
för dem som morgondagen
till Herrens domstol för.
Om ock mot oss han stridit,
enhvar som kvinna bar,
madonna, du som lidit,
i nöden frälsning var!

Se, redan deras förtrupp
till anfall samlas där.
Som fordom våra fäder,
nu oss din hjälp beskär!
Af tecken och af under
vi trygd och visshet ta —
du stridens Herre, hör oss,
tordönens Jehovah!

INNEHÅLL.

	Sid.
SIGYN	5
ASGÅRDRIDTEN	12
SPELMAN STIGS SMÅDEVISA OM FRUN PÅ PINTORP	17
JAKTEN.....	21
BEN-ONI	23
PÅ SLÄDE.....	29
HEM	31
NÖDVÄNDIGHET	34
BESSEMERBLÅSNING	36
VÄFVA VAMMAL	43
APELN PÅ HEDEN.....	45
LINDDOFT	47
FYRVÄPPLING	49
EN VINTERDIKT	51
ÅLDERDOM	53
STADSBARN	56
GASTEN.....	57
DEN FÖRFRUSNE	59
MARGIT. I—XII.....	61
SKOGENS HULDRA.....	71
FJÄRILARNA	73
DU KÄRA, HVAD GAGNAR ATT GRUBBLA	76
GULNADE BLAD.....	77

★ Pris 2 kr. ★

